

Total No. of Printed Pages—7

5 SEM TDC EDN G 1

2 0 1 9

(November)

EDUCATION

(General)

Course : 501

(Developmental History of Indian Education)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Write short answers to the following
questions :

(a) বৈদিক শিক্ষাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য কি আছিল ?

What was the chief aim of Vedic
education?

20P/256

(Turn Over)

(2)

(b) 'ইছলাম' শব্দটোৰ অৰ্থ কি ?

What is the meaning of the word 'Islam' ?

(c) 'বেল' শিক্ষাদান পদ্ধতিৰ প্ৰবৰ্তক কোন আছিল ?

Who introduced the Bell's system of teaching?

(d) কোনখন শিক্ষা আয়োগে পৰীক্ষাৰ ফলাফলৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি অনুদান আগবঢ়োৱা প্ৰথা নাইকিয়া কৰিছিল ?

Which Education Commission abolished Payment by Result System?

(e) ১৯৩৬-৩৭ চনলৈকে ভাৰতবৰ্ষত মুঠ কিমানখন বিশ্ববিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল ?

How many universities were established in India till 1936-37?

(f) শিক্ষাদানৰ পদ্ধতিৰ ক্ষেত্ৰত বৈদিক শিক্ষা আৰু বৌদ্ধ শিক্ষাৰ এটা সাদৃশ্য উল্লেখ কৰা।

State a similarity between Vedic and Buddhist education in methods of teaching.

- (g) ভাৰতৰ শিক্ষাৰ ইতিহাসত প্ৰাচ্যপন্থী আৰু পাশ্চাত্যপন্থীৰ বিবাদৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

State a reason of Anglicist-Classicist controversy in the history of Indian education.

- (h) বিধানসভাত উত্থাপিত গোখলেৰ বিধেয়ক (১৯১০-১২)ৰ বিষয়বস্তু কি আছিল ?

What was the content of Gokhale's Bill (1910-12) presented in the Legislative Assembly?

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : $4 \times 5 = 20$

Write short notes on the following :

- (a) বৈদিক শিক্ষা ব্যৱস্থাত শিষ্যৰ কৰ্তব্যসমূহ

Duties of disciples in Vedic education system

- (b) প্ৰাচ্য-পাশ্চাত্য বিবাদৰ বিষয়বস্তুবোৰ

Issues of Anglicist-Classicist controversy

- (c) প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত লৰ্ড কাৰ্জনৰ পৰামৰ্শসমূহ

Recommendations of Lord Curzon in regards to the improvement of primary education

(4)

(d) উচ্চ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ৰাষ্ট্ৰীয় জ্ঞান আয়োগৰ
পৰামৰ্শৱলী

Recommendations of National
Knowledge Commission in regards to
higher education

(e) ৰাধাকৃষ্ণণ আয়োগ, ১৯৪৯ৰ মতে উচ্চ শিক্ষাৰ
উদ্দেশ্যসমূহ

Objectives of higher education
according to Radhakrishnan
Commission, 1949

3. বৈদিক শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ গুণ আৰু দোষসমূহ আলোচনা কৰা।

5+5=10

Discuss the merits and demerits of Vedic
education.

অথবা / Or

বৌদ্ধ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ যি কোনো পাঁচটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
বৌদ্ধ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ শিক্ষাদানৰ পদ্ধতিবোৰ আলোচনা
কৰা।

5+5=10

Write any five characteristics of
Buddhist education system. Discuss the
methods of teaching of Buddhist
education system.

(5)

4. উদৰ ঘোষণাপত্ৰৰ পৰামৰ্শাৱলী আলোচনা কৰা। “১৮৫৪ চনৰ উদৰ ঘোষণাপত্ৰই ভাৰতৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত এক নতুন যুগৰ সূচনা কৰিলে।” উক্তিটোৰ সপক্ষে যুক্তি দিয়া।

6+5=11

Discuss the recommendations of Wood's Despatch. "The Wood's Despatch of 1854 started a new era in Indian Education." Give arguments in favour of the statement.

অথবা /Or

ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ বিকাশৰ হকে হান্টাৰ আয়োগে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শসমূহ আলোচনা কৰা।

11

Discuss the recommendations of Hunter Commission towards the development of primary education in India.

5. মাধ্যমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ১৯০৪ চনৰ লৰ্ড কাৰ্জনৰ শিক্ষানীতিৰ পৰামৰ্শাৱলী আলোচনা কৰা।

10

Discuss the recommendations of Lord Curzon's Education Policy, 1904 on secondary education.

(6)

অথবা /Or

বুনিয়াদী শিক্ষাৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰা। বুনিয়াদী শিক্ষা ভাৰতবৰ্ষত অকৃতকাৰ্য হোৱাৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

5+5=10

Discuss the principles of basic education.
Explain the causes of failure of basic education in India.

6. ভাৰতৰ সংবিধানত স্ত্ৰী শিক্ষা, ধৰ্মীয় শিক্ষা আৰু শিশুশ্ৰমিক সম্পৰ্কে উল্লেখ কৰা ব্যৱহাৰলী আলোচনা কৰা।

4+4+3=11

Discuss the constitutional provisions on female education, religious education and child labour in the Indian Constitution.

7. 'ভাৰতীয় শিক্ষা আয়োগ, ১৯৬৪-৬৬' গঠনৰ কাৰণসমূহ কি কি? এই আয়োগেৰ মাধ্যমিক শিক্ষা আৰু গৱেষণা সম্পৰ্কত আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শাৱলী আলোচনা কৰা।

4+3+3=10

What were the reasons for setting up Indian Education Commission, 1964-66?
Discuss the suggestions of the Commission towards secondary education and research.

(7)

অথবা /Or

১৯৮৬ চনৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতিয়ে নৰোদয় বিদ্যালয়,
মূল্যবোধৰ শিক্ষা আৰু মানৱ সম্পদ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত
আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শাৱলী বৰ্ণনা কৰা। 3+3+4=10

Describe various recommendations of
National Policy on Education, 1986
concerning Navodaya Vidyalaya, Value
Education and Human Resource
Development.

***